

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ. (Α΄ ΟΜΑΔΑ)

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 1 Απριλίου 2012

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΟΣ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Από το 2006 (έρευνα ΕΚΚΕ) η σχολική βία στη χώρα μας περιλαμβάνει καταστροφές σχολικού εξοπλισμού, βανδαλισμούς, πρόκληση σωματικών βλαβών, λεκτικές προσβολές, εκφοβισμούς και αποκλεισμούς από τις παρέες. Στα αστικά κέντρα εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό. Μαθητές με χαμηλή βαθμολογία εμπλέκονται περισσότερο σε παρόμοια περιστατικά είτε ως θύτες είτε ως θύματα. Τα αγόρια είναι συχνότερα δράστες και θύματα σχολικού εκφοβισμού με εξαίρεση την περίπτωση σεξουαλικής προσβολής, όπου θύματα είναι κυρίως τα κορίτσια.

Η σχολική βία ως βία «που εκφράζει αίτημα» χρειάζεται πάνω απ' όλα μία απάντηση ανοχής, διάλογου, στήριξης και διαθεσιμότητας και όχι εύκολες ακυρωτικές λύσεις τύπου «αποδιοπομπαίου τράγου». Στόχος του κάθε σχολείου και της εκπαίδευσης είναι η κοινωνικοποίηση των μαθητών και η ανάδειξη της ατομικότητας μέσα από τη συλλογικότητα, τη συνεργασία της ομάδας, την αποδοχή του διαφορετικού. Ο στόχος αυτός δεν επιτυγχάνεται, γιατί απλούστατα δεν έχει τεθεί ποτέ. Το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα αδυνατεί να κάνει την αυτοκριτική του και να εκσυγχρονιστεί απαντώντας στην ανάγκη δημιουργίας ενός ομαδο-συνεργατικού συστήματος εκπαίδευσης, όπου ο ρόλος του μαθητή θα μεταβληθεί από μία παθητική στάση ατομικής αποδοχής γνώσεων σε μία ενεργητική αναζήτηση και επεξεργασία γνώσεων, έκφρασης ιδεών και συναισθημάτων σε ομαδική βάση.

Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα με τη στείρα και άκριτη αποστήθιση της διδακτέας ύλης οδηγεί στην τυποποίηση της γνώσης και στην αδυναμία να αναπτύξει ο μαθητής μία προσωπική σχέση με αυτή και μέσω αυτής με τους συμμαθητές του. Το γεγονός αυτό ακυρώνει τους νέους και τους οδηγεί σε σταδιακή συρρίκνωση της εικόνας εκτίμησης του εαυτού τους, σε αδυναμία να εκφράσουν τη ματαιώση και το θυμό τους. Η ανεπάρκεια και η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος οδηγεί σε διάφορα επεισόδια (βίαιες συμπεριφορές και συγκρούσεις) που αναδεικνύουν τις δυσκολίες κοινωνικοποίησης και ενσωμάτωσης των μαθητών. Έτσι, η σχολική βία αναγορεύεται σε αίτημα-πρόφαση-αντίδραση.

Το σχολικό περιβάλλον, για να αποκτήσει πρωτίστως σχέσεις συνοχής, αλληλεγγύης και ανθρωπισμού, πρέπει να εκπαιδεύει στο πλαίσιο της ομάδας και όχι να οδηγεί στην αναπαραγωγή ενός εκπαιδευτικού μονόδρομου με στόχο τη βαθμολογική αξιολόγηση του μαθητή από το δάσκαλο όπως γίνεται σήμερα. Ένα ομαδο-συνεργατικό σύστημα εκπαίδευσης **αποβλέπει** στο να κινητοποιήσει το μαθητή με την ενεργητική ισότιμη συμμετοχή του στο πλαίσιο της μαθητικής ομάδας με στόχο την κριτική επεξεργασία, κατανόηση, παρουσίαση και αφομοίωση της διδακτέας ύλης. Ο ρόλος του καθηγητή παραμένει το ίδιο αναγκαίος και σημαντικός, καθώς κατευθύνει και συντονίζει τις μαθητικές ομάδες στα νέα τους καθήκοντα, αξιολογεί και εμπλουτίζει το έργο τους. Η ανάπτυξη δυναμικής στο πλαίσιο μιας σχολικής ομάδας απαντά στις πρωταρχικές και επιτακτικές ανάγκες των νέων για επικοινωνία, αυτοπραγμάτωση, δημιουργική έκφραση και αυτοαξιολόγηση.

Ασφαλώς, η βία των μαθητών και των νέων έχει πολλές αιτίες πέραν της **μονοδιάστατης** σχολικής φίμωσης που υφίστανται. Παράγοντες, όπως η οικογενειακή αποξένωση, η έλλειψη σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, οι απρόσωπες σχέσεις γειτονίας, το έλλειμμα φυσικού και κοινωνικού ζωτικού χώρου, η αλλοτρίωση και παθητικοποίηση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, της τηλεόρασης και των Η/Υ, η μαζική προβολή και η ηρωοποίηση της βίας, η αύξηση της φτώχειας, της εγκληματικότητας και του κοινωνικού ρατσισμού αποτελούν μερικές από τις βασικότερες αιτίες της νεανικής και σχολικής βίας. Όμως, το σχολείο είναι το βασικό εργαστήριο διάπλασης των νέων ανθρώπων και το ουσιαστικότερο μέσο παρέμβασης που διαθέτει η κοινωνία για την ισορροπημένη και υγιή ψυχοσωματική ανάπτυξή τους. Εάν δεν αξιοποιηθεί σωστά ο εργαλειακός του χαρακτήρας-κλειδί, τότε η νεολαία και η κοινωνία δεν θα μπορέσουν να αναπτύξουν αντιστάσεις στην κλιμακούμενη βία.

(Μίτση Σχοινά,
κλινική ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια, διασκευή, από το διαδίκτυο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80-100 λέξεις.
Μονάδες 25

B1. «Το σχολικό περιβάλλον, για να αποκτήσει πρωτίστως σχέσεις συνοχής, αλληλεγγύης και ανθρωπισμού, πρέπει να εκπαιδεύει στο πλαίσιο της ομάδας και όχι να οδηγεί στην αναπαραγωγή ενός εκπαιδευτικού μονόδρομου με στόχο τη βαθμολογική αξιολόγηση του μαθητή από το δάσκαλο όπως γίνεται σήμερα.»
Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω φράσης σε 80-100 λέξεις.

Μονάδες 12

B2. α) Να βρεθούν τα δομικά μέρη της τρίτης παραγράφου του κειμένου (Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα... αίτημα- πρόφαση- αντίδραση)

Μονάδες 3

β) Να βρεθεί ο τρόπος ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου.

Μονάδες 3

B3. Ποιος είναι ο **τρόπος και το μέσο πειθούς** της πρώτης παραγράφου του κειμένου; (Από το 2006... είναι κυρίως τα κορίτσια.)

Μονάδες 7

B4. α) Να γράψετε μια συνώνυμη λέξη για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: συλλογικότητα, μεταβληθεί, στείρα, αποβλέπει, μονοδιάστατης.

Μονάδες 5

β) Να γράψετε τη σημασία των παρακάτω διαρθρωτικών λέξεων που εξασφαλίζουν τη συνοχή του κειμένου που σας δίνεται: Γιατί, Έτσι, Ασφαλώς, Όμως, Εάν

Μονάδες 5

Γ. Σε ένα άρθρο που πρόκειται να δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα αποφασίζετε να αναφερθείτε στα αίτια που ευθύνονται για την έξαρση της ενδοσχολικής βίας αλλά και να προτείνετε τρόπους-δραστηριότητες μέσω των οποίων το σχολείο μπορεί να καλλιεργήσει ένα πνεύμα ομαδικότητας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.

Μονάδες 40